

Dönem : 1
Toplantı: 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 314

5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ek kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/167)

T. C.

Başbakanlık

23 . 3 . 1962

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı: 71 - 1686/963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 14.3.1962 tarihinde kararlaştırılan, «5.1.1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ek kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

GEREKÇE

237 sayılı Taşıt kanunu tasarısını hazırlayan Bakanlıklararası Komisyonunda Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin bulunmaması dolayısıyla bu bakanlıkla ilgili olup kanuna girmemiş bulunan bazı konuların kanuna girmesini sağlamak ve Hükümet programına hâkim olan tasarruf zihniyetine uygun olarak büyük tip makam otomobillerinin, Hazineye külfet tahmil etmeden ve hizmeti aksatmadan, daha ekonomik olanlarla değiştirilmesini sağlamak üzere, bu kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

Maddelerin izahına gelince :

Birinci madde; kanunun 10 ncü maddesindeki genel bütçeye dâhil dairelerin satınalacakları taşıtların bedellerinin Maliye Bakanlığı bütçesine konulacağı hükmüne bir istisna teşkil etmek üzere, elçilik ve delegeliklere satınalınacak taşıtların bedellerinin Dışişleri Bakanlığı bütçesine konulmasını derpiş etmektedir.

Buna sebep taşıt mubayaalarını da dış memleketlerdeki elçilik veya delegeliklerimiz mensuplarının Diplomatik muafiyetten istifade edebilmelerini sağlamak ve birtakım kanuni formalitelerden kurtulmak içindir.

İkinci madde; kanunun 13 ncü maddesine göre, taşıtların satılabilmeleri sadece memleket içerisindeki taşıtlar düşünülerek yapılmış olduğundan, dış temsilciliklerimizdeki otomobillerden ekonomik ömürlerini dolduranların satılmak veya memlekete getirilmek hususlarını hükme bağlamaktadır.

Üçüncü madde; Hazine için daha ekonomik ve tasarruflu olacağı anlaşılan eski model taşıtların yenileri ile değiştirilmesi imkânını sağlamaktadır.

Bu şekilde gerek fiyat farkı vermek ve gerekse miadı dolmadan satılarak, eski model otomobillerin değiştirileceği memleketler Maliye Bakanlığının mütalâasına istinaden Dışişleri Bakanlığınca tesbit edilecektir.

Dördüncü madde; kanunun hazırlanışı sırasında (1) sayılı cetvele konulmamış olan daimî delegelikler ibaresinin elçilikler kelimesinden sonra konulmasını ve yine (2) sayılı cetvelde Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreterliğine tahsis edilen taşıtın, bu memuriyet mevkiinin ehemmiyetine binaen (1) sayılı cetvele alınmasını temin etmektedir.

Beşinci madde ile; kanunun 12 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü birer Devlet dairesi olan elçilik ve delegeliklerimize aidolan taşıtların işletme ve onarma masraflarının elçilerin şahıslarına tahmil edilmesi bâzı esaslı mahzurlar tevlihdettiğinden ve taşıtların miadından evvel harabisine ve kullanılmamasına sebeb olduğundan kanundan çıkarılmasını sağlamaktadır.

Geçici madde ise; bu kanunun yayımı tarihinde Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Bakanlara ait 55 000 liranın üstündeki makam otomobillerinin bu fiyatı geçmemek üzere Devlet Malzeme Ofisinde mevcut yeni veya kullanılmış küçük, tasarruflu ve ekonomik arabalarla değiştirilmesi imkânını vermektedir.

Bütçe Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/167
Karar No. : 82

11 . 10 . 1962

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ek kanun tasarısı komisyonumuza havale edilmiş olmakla Dışişleri, Maliye ve Gümrük ve Tekel Bakanlıkları temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Kanun tasarısı, gerekçesinde de belirtildiği gibi, yurt dışında bulunan elçiliklere ve delegeliklere ait taşıtların satın alınmaları için verilecek ödeneğin Dışişleri bütçesine konulması ve bu taşıtların yenilenmesine elçiliklerin teklifi üzerine Dışişleri Bakanlığınca karar verilmesi, hizmetten kalkan taşıtların gerekirse yurda getirilerek Malzeme Ofisinde satılması, elçilere ve delegelere ait taşıtların işletme ve onarım giderlerinin diğer Devlet vasıtalarında olduğu gibi bütçeden verilmesi, eski model ve masraflı lüks arabaların ekonomik ucuz arabalarla değiştirilmesi hususlarını ihtiva etmektedir.

Komisyonunda cereyan eden müzakerelerden ve alınan izahattan tasarının Hazineye menfaat sağladığı, Bakanlığın bu husustaki hizmetlerini kolaylaştırdığı, ayrıca hiçbir şekilde kabili izah olmayan elçilerin ve delegelerin kendi taşıtlarının işletme ve onarım giderlerinin şahsan vermeleri hükmünü kaldırdığı, yeni arabalarla eski masraflı ve lüks arabaların değiştirilmesi imkânını sağladığı anlaşılmış olduğundan kanun tasarısı yerinde mütalâa edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci madde aynen kabul edilmiştir.

Ekonomik ömürlerini doldurmuş taşıtların gerekirse yurda getirilmesine Dışişleri Bakanlığı ile Devlet Malzeme Ofisinde karar verilmesi hem teknik bakımından ve hem de hizmetin ifası bakımından yerinde görülmüştür.

Ayrıca, bir taraftan yurda getirtilecek taşıtların kolayca girmelerini temin etmek diğer taraftan gümrük mevzuatında bir boşluk meydana getirmemek gayesiyle yurda getirtilecek Devlet Malzeme Ofisinde satılacak bu taşıtların gümrük ve her türlü vergi ve resimlerinin satış esnasında tahakkuk ve alınması uygun görülmüş bu maksadı teminen ikinci maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Diğer maddeleri ve geçici maddesi aynen kabul edilen kanun tasarısı, Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Elâzığ	Elâzığ	Ordu	Balıkesir
Ö. F. Sanac	H. Müftügil	A. H. Onat	C. Bilgehan
Aydın	Hatay	Hatay	İstanbul
İ. Sezgin	A. S. Hocaoğlu	Ş. İnal	R. Ülker
	İmzada bulunamadı.		
İzmir	Konya	Konya	Maras
N. Mirkelâmoğlu	R. Özal	C. Yılmaz	E. Kaplan
Siirt	Sinop	Sivas	Yozgat
A. Yaşa	M. Alicanoğlu	M. Vural	C. Sungur

İmzada bulunamadı.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ek kanun tasarısı

MADDE 1. — 237 sayılı Kanunun 10 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

«Elçilik ve delegeliklerin ihtiyacı için satın alınacak taşıtların bedelleri Dışişleri Bakanlığı bütçesinde özel bir tertibe konur.»

MADDE 2. — 237 sayılı Kanunun 13 ncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

«Dış temsilciliklerdeki taşıtların ekonomik ömürlerini doldurmuş olmalarına mahallî temsilciliklerce tanzim ve tasdik edilecek rapor üzerine Dışişleri Bakanlığınca karar verilir.»

«Gerek bu suretle hizmetten çıkarılan, gerek hizmet konusu kalmamış veya en az kullanma süresini doldurmuş bulunan dış temsilciliklere ait taşıtların mahallinde veya yurda getirilmek suretiyle satılması hususunda en tasarruflu yolu seçmeye Dışişleri Bakanlığı ile Devlet Malzeme Ofisi yetkilidir.»

MADDE 3. — 237 sayılı Kanunla dış temsilciliklere tahsis edilen taşıtların, Hazine için daha tasarruflu olacağı Maliye Bakanlığının mütalâasına istinaden - önceden tesbit edilecek memleketlerde - eski model taşıtların fiyat farkı ödenmek suretiyle, yenileri ile değiştirilmesine veya miadı dolmadan satılarak yenilerinin alınmasına Dışişleri Bakanlığınca karar verilebilir.

Bu yenilemenin yapılabilmesi için her yıl bütçesinin ilgili tertibine gereken ödeneğin konulması ve (R) cetveli formülünde gösterilmesi şarttır.

MADDE 4. — 237 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveldeki «elçilikler» kelimesinden sonra «ve daimî delegelikler» ibaresi eklenmiştir.

Mezkûr Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 237 sayılı Kanunun 13 ncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

«Dış temsilciliklerdeki taşıtların ekonomik ömürlerini doldurmuş olmalarına mahallî temsilciliklerce tanzim ve tasdik edilecek rapor üzerine Dışişleri Bakanlığı ve Malzeme Ofisince karar verilir.»

«Gerek bu suretle hizmetten çıkarılan, gerek hizmet konusu kalmamış veya en az kullanma süresini doldurmuş bulunan dış temsilciliklere ait taşıtların mahallinde veya yurda getirilmek suretiyle satılması hususunda en tasarruflu yolu seçmeye Dışişleri Bakanlığı ile Devlet Malzeme Ofisi yetkilidir.»

«Yurda getirilmek suretiyle satılmasına karar verilen taşıtların gümrük ve diğer her türlü İthal Vergi ve resimleri bu taşıtların Devlet Malzeme Ofisince satışları anında Gümrük Kanununa göre tesbit edilecek normal kıymetleri üzerinden Gümrük İdaresince tahakkuk ve satışı mütaakıp Devlet Malzeme Ofisi tarafından ilgili gümrüğe ödenir.»

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

«Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreterliği» ne tahsis edilen binek taşıtı (1) sayılı cetvele nakledilmiştir.

MADDE 5. — 237 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin 2 nci fıkrası «elçiliklerin taşıt işletme ve onarma masrafları şahıslarına aittir.» hükmü kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihinde Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu Başkanlıklarıyla Başbakan ve Bakanlara tahsis edilmiş bulunan ve fiyatları 55 000 liranın üstünde olan makam otomobilleri, Maliye Bakanlığı ile Devlet Malzeme Ofisi arasında varılacak anlaşma esasları dairesinde, Ofiste mevcut yeni veya kullanılmış ve fiyatları 55 000 lirayı aşmayan otomobillerle değiştirilebilir.

Bu değiştirme sonunda hâsıl olacak bedel fazlasından Ofis giderleri çıktıktan sonra bakiyesi genel bütçenin çeşitli belirlir bölümüne irat kaydolunur.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14 . 3 . 1962

Başbakan <i>İsmet İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>A. Eyidoğan</i>
Devlet Bakanı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>A. Doğan</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Devlet Bakanı <i>N. Su</i>
Adalet Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>S. Sarper</i>

B. Ko.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Tasarının geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Maliye Bakanı <i>Ş. İnan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı <i>E. Paksüt</i>	Ticaret Bakanı <i>İ. Gürsan</i>
S. ve So. Y. Bakanı <i>S. Seren</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı <i>C. Oral</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>
Ba. Ya. ve Turizm Bakanı <i>K. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>M. Güven</i>